

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 26. oktober 2021

Sag 122/2020

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Tyge Trier, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 29. oktober 2019 (SS 1-9420/2019) og af Østre Landsrets 16. afdeling den 18. juni 2020 (S-3210-19).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Lene Pagter Kristensen, Jon Stokholm, Hanne Schmidt og Ole Hasselgaard.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse af den idømte straf og frifindelse for påstanden om udvisning med indrejseforbud for bestandig. Han har subsidiært nedlagt påstand om, at udvisning sker for en tidsbegrænset periode.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse af straffen og stadfæstelse af landsrettens afgørelse om udvisning. Anklagemyndigheden har subsidiært påstået udvisning med et indrejseforbud af kortere varighed og mere subsidiært, at T tildeles en advarsel om udvisning.

Supplerende sagsfremstilling

T blev løsladt den 28. januar 2021.

For Højesteret er fremlagt dokumentation for, at T har været beskæftiget hos M A/S fra den 12. februar 2021 til den 3. maj 2021 og hos ”P” i perioden juni-september 2021.

Af udtalelse af 20. september 2021 fra Københavns Kommune, Enheden for Kriminalpræventive Indsatser, fremgår bl.a.:

”T har været indskrevet i Enheden for Kriminalpræventive Indsatser, EKI (Københavns Kommunes exit-program), siden 05.11.18. Et program som hjælper personer, der er motiveret for at stoppe med kriminalitet og skabe positive forandringer i deres liv.

T har lige fra starten af forløbet til nu, været opsøgende i kontakten og har i vores optik altid ytret et oprigtigt ønske om forandring i sit liv. Før sin varetægtsfængsling opstartede vi programvirksomhed, hvor vi foruden et fokus på praktiske tiltag også arbejdede i et kognitivt spor med et fokus på Ts indre værdier, vaner og gamle handle-mønstre. Under sin varetægt ændrede karakteren af indsatsen sig af naturlige årsager, men kontakten fortsatte og vi besøgte ham i fængslet regelmæssigt indtil løsladelsen ultimo januar 2021. Samtalerne havde forsat et omdrejningspunkt i et liv uden kriminalitet efter endt afsoning.

Siden Ts løsladelse er han været i beskæftigelse og sideløbende har vi haft ugentlig kontakt. Kommunikationen har været god og T er forsat mødestabil og pligtopfyldende. Vi har fået taget hånd om en del praktiske ting, blandt andet har vi ved hjælp fra gældsrådgivningen i Café Exit fået iværksat afbetaling til Ts private og offentlige kreditorer. Derudover er T begyndt på Hotel og Restaurantskolen i Valby, hvor han er i gang med grundforløb 2 til Gastronom. Vi har besøgt T på skolen og oplever at han er faldet godt til personligt, fagligt og socialt. Han udviser stort engagement omkring uddannelsen.

...

Vores faglige vurdering af T er, at han oprigtigt ønsker og er motiveret for, et roligt liv med uddannelse, arbejde og på sigt sin egen bolig og familie. Samtidig er det vores indtryk, at T tager afstand fra det kriminelle miljø og de kriminelle handlinger han tidligere har begået.”

Til rapport om afhøring den 6. oktober 2021 til brug for udvisningsspørgsmålet har T forklaret bl.a., at han efter at være begyndt på Hotel- og Restaurantskolen har været i praktik hos en restaurant, der efterfølgende har tilbudt ham en praktikplads. Han har desuden forklaret, at han i 2014 fik stillet diagnosen angst, men at han ikke tager antidepressiv medicin.

Endvidere er der fremlagt udtalelse af 30. september 2021 fra Hotel- og Restaurantskolen, hvori det er anført bl.a., at T er en pligtopfyldende elev, som deltager aktivt i undervisningen. Der er desuden fremlagt en mail af 6. oktober 2021 fra hans mor, hvoraf fremgår bl.a., at han er en stor hjælp for hende, herunder ved at fungere som hendes tolk efter behov.

Anbringender

T har anført navnlig, at den idømte straf på fængsel i 3 år og 3 måneder bør formildes ud fra en samlet vurdering af det begåede forhold, herunder bl.a. hans begrænsede rolle.

Herudover skal han frifindes for udvisning til Tyrkiet. Han er som tyrkisk statsborger omfattet af associeringsafgørelsen, der yder tyrkiske statsborgere samme beskyttelse mod udvisning, som en EU-statsborger har efter EU-opholdsdirektivets artikel 27, stk. 1 og 2. Landsrettens dom fremstår på den måde, at der ikke er foretaget en vurdering af udvisningsspørgsmålet i medfør af EU-opholdsdirektivet, men alene ud fra praksis om artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der giver ham en mindre beskyttelse end den EU-retlige beskyttelse.

Efter artikel 27, stk. 2, 2. led, i EU-opholdsdirektivet er det en forudsætning for enhver afgørelse om udvisning, at vedkommendes personlige adfærd udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse. Det følger endvidere af artikel 27, stk. 2, 2. pkt., at tidligere straffedomme ikke i sig selv kan begrunde udvisning. Der skal foretages en individuel, fremadskuende vurdering af, hvilken trussel personen udgør, og EU-Domstolen har statueret, at tidligere straffedomme kun kan få betydning, hvis de er udtryk for et personligt forhold, der indebærer en aktuel trussel mod den offentlige orden. Denne vurdering skal i nærværende sag foretages af Højesteret på nuværende tidspunkt, og der skal herved lægges vægt på den markant positive udvikling, der er sket siden hans løsladelse i januar 2021.

Udvisning til Tyrkiet vil også udgøre en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 8. Det er et væsentligt moment i relation til Menneskerettighedskonventionen, at han er udvist med indrejseforbud for bestandig. Praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol viser således, at domstolen lægger stor vægt på varigheden af et indrejseforbud, når den tager stilling til proportionaliteten ved en udvisning.

Han er særligt udsat på grund af angstsymptomer, og han har brug for den ro og stabilitet, der følger af, at han bor sammen med sin mor og søster. Hans tilknytning til Tyrkiet, hvor han alene har været på charterrejse et par gange, er ikke stor. Han læser, skriver og taler flydende

dansk og har hele sin familie i Danmark bortset fra sin farmor, som han ikke har nogen kontakt til. Han har en etnisk svensk kæreste og er i øvrigt socialt integreret i Danmark.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det følger af forarbejderne til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen i gentagelsestilfælde skal fastsættes til fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder. I denne sag foreligger der skærpende omstændigheder, herunder at skydevåbnet var skarpladt, at forholdet blev begået af flere i forening, og at våbnet blev medbragt i et beboelsesområde. På baggrund heraf bør straffen for våbenbesiddelsen skærpes, og der bør sammen med de øvrige forhold i sagen i medfør af princippet om modereret kumulation fastsættes en samlet straf på fængsel i mindst 3 år og 6 måneder.

Udvisning af T vil ikke med sikkerhed være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Det følger af EU-Domstolens praksis, at den EU-retlige referenceramme for associeringsafgørelsens artikel 14 er artikel 12 i Rådets direktiv 2003/109/EF, hvorefter en EU-medlemsstat kun kan træffe afgørelse om udvisning, hvis den pågældende udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel mod den offentlige orden eller sikkerhed. Endvidere må udvisningen ikke være begrundet i økonomiske forhold.

Grundbetingelsen i associeringsafgørelsens artikel 14 er opfyldt, idet T tidligere er dømt flere gange for bl.a. ulovlig besiddelse af skydevåben og knive samt for grov vold og narkotikakriminalitet. Derudover blev han ved dommen i 2013, der også angik bl.a. besiddelse af et skarpladt våben, betinget udvist af Danmark. Han er dermed blevet advaret om konsekvenserne ved at begå ny kriminalitet, uden at dette har fået ham til at stoppe sin kriminelle løbebane. Det er derfor sandsynligt, at han i fremtiden vil begå ny kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises.

Proportionalitetshensyn taler ikke imod udvisning, og Menneskerettighedskonventionens artikel 8 er derfor heller ikke til hinder for udvisning.

Karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, Ts kriminelle løbebane og længden af den idømte straf taler klart for udvisning. Endvidere taler det for udvisning, at han tidligere er betinget udvist.

T er 28 år. Han er tyrkisk statsborger, men er født og opvokset i Danmark, hvor han har boet hele sit liv. Hans forældre, søster og øvrige familie bor i Danmark. Han har endvidere en kæreste, der bor i Sverige. Hans tilknytning til Danmark er derfor stærkere end hans tilknytning til Tyrkiet. Heroverfor står imidlertid, at han er ugift og uden børn, og at han har en farmor i Tyrkiet. Han har bestået eksamen efter 9. klasse, men har ikke gennemført en uddannelse, og han har gennem årene kun i begrænset omfang haft lønnet beskæftigelse. Han taler tyrkisk og har holdt ferie i Tyrkiet ca. hvert andet år med ophold af indtil fire ugers varighed. Han har i kraft af sine sprogkundskaber og ferieophold en ikke uvæsentlig tilknytning til Tyrkiet, og han er derfor ikke uden forudsætninger for at begå sig der. Udvisning med indrejseforbud for bestandig vil på den baggrund være proportionalt.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er dømt for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenlovgivningen, ved den 14. december 2018 ca. kl. 01.10 på Woltersgade i København i forening og efter aftale eller fælles forståelse med to medtiltalte under særligt skærpende omstændigheder at have været i besiddelse af en halvautomatisk pistol isat syv skarpe patroner (forhold 1). Han er desuden dømt for overtrædelse af knivloven ved på samme tidspunkt i forening med de to andre at have været i ulovlig besiddelse af to knive (forhold 2). Endelig er han fundet skyldig i overtrædelser af færdselslovgivningen (forhold 3 og 4).

For Højesteret angår sagen strafudmålingen, og om der skal ske udvisning.

Strafudmålingen

Højesteret tiltræder, at straffen skal fastsættes til fængsel i 3 år og 3 måneder.

Udvisning

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 8, at T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

T er tyrkisk statsborger. Efter Udlændingestyrelsens udtalelse og de i øvrigt foreliggende oplysninger om hans forhold lægger Højesteret til grund, at han er omfattet af artikel 7 i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen mellem EØF og Tyrkiet (associeringsafgørelsen).

Spørgsmålet er, om udvisning vil være i strid med associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Det følger af associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, at en tyrkisk statsborger, der er omfattet af afgørelsen, alene kan udvises af opholdsstaten, når dette er begrundet i hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.

EU-Domstolen fastslog i præmis 78 og 79 i dom af 8. december 2011 i sag C-371/08 (Ziebell), som drejede sig om udvisning af en tyrkisk statsborger, der var født og opvokset i Tyskland, at artikel 12 i Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding kan bruges som EU-retlig referenceramme ved anvendelsen af artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen. Efter dette direktivs artikel 12 kan medlemsstaterne kun træffe afgørelse om at udvise en fastboende udlænding, hvis vedkommende udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed. Endvidere må udvisningen ikke være begrundet i økonomiske forhold, og før en afgørelse om udvisning træffes, skal der tages hensyn til varigheden af opholdet i medlemsstaten, den pågældendes alder, konsekvenserne for den pågældende og dennes familiedlemmer samt tilknytningen til opholdslandet eller manglende tilknytning til oprindelseslandet.

Det fremgår af Ziebell-dommens præmis 82, at foranstaltninger begrundet i den offentlige orden eller sikkerhed kun kan træffes, hvis det efter de kompetente myndigheders konkrete vurdering i det enkelte tilfælde viser sig, at den pågældendes personlige adfærd aktuelt udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse.

Ved denne vurdering skal myndighederne desuden påse, at såvel proportionalitetsprincippet som den berørte persons grundlæggende rettigheder overholdes, navnlig retten til respekt for privatliv og familieliv. Udvisning begrundet i den offentlige orden og sikkerhed kan ikke træffes automatisk efter en straffedom eller med generalpræventive formål, der skal afholde andre udlændinge fra at begå lovovertrædelser, jf. Ziebell-dommens præmis 83.

Efter artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv. Ifølge artikel 8, stk. 2, må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund bl.a. for at forebygge uro eller forbrydelse. Afgørelsen af, om et indgreb er nødvendigt, beror navnlig på en proportionalitetsvurdering. I bedømmelsen indgår bl.a. de samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet. I bedømmelsen indgår ligeledes, hvor længe den pågældende har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og statsborgerskabslandet. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født i landet eller indrejst som barn og har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet. Der henvises bl.a. til Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig, særligt præmis 75.

Det fremgår af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at længden af et indrejseforbud har betydning ved vurderingen af, om udvisning vil udgøre et uproportionalt indgreb i retten til respekt for privatlivet og familielivet, jf. bl.a. Maslov-dommen, præmis 98, samt dom af 22. april 2004 i sagen Radovanovic mod Østrig, præmis 37, dom af 23. september 2010 i sagen Bousarra mod Frankrig, præmis 51, og dom af 14. september 2021 i sagen Abdi mod Danmark, præmis 38.

Den konkrete vurdering

T er som nævnt idømt fængsel i 3 år og 3 måneder. Straffen er fastsat navnlig på baggrund af, at han har besiddet en skarpladt pistol under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, og at der er tale om et gentagelsestilfælde.

Udvisning af T har hjemmel i udlændingelovens § 22, nr. 8, og er begrundet i hensynet til den offentlige orden for at forebygge uro og forbrydelse.

Trusselsbetingelsen i associeringsafgørelsen

T har i forening med de to medtiltalte i sagen begået alvorlig våbenkriminalitet ved at besidde en halvautomatisk, skarpladt pistol om natten på en gade i København. Han blev i 2013 dømt for lignende alvorlig våbenkriminalitet omfattende et skarpladt våben. Endvidere er han flere gange og senest i den aktuelle sag dømt for ulovlig besiddelse af kniv.

På den baggrund finder Højesteret, at hans adfærd – uanset oplysningerne om hans beskæftigelse og påbegyndte uddannelse efter løsladelsen i januar 2021 – aktuelt må anses for at udgøre en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jf. artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen som fortolket af EU-Domstolen i Ziebelldommen. Trusselsbetingelsen er derfor opfyldt.

Proportionalitet

I den aktuelle sag er T som nævnt idømt fængsel i 3 år og 3 måneder bl.a. for at besidde en halvautomatisk, skarpladt pistol om natten på en gade i København.

T er tidligere straffet adskillige gange. I 2013 blev han idømt fængsel i 1 år og 4 måneder bl.a. for at besidde en skarpladt pistol under særligt skærpende omstændigheder om natten på en gade i København. Han var på gerningstidspunktet 20 år. Ved dommen blev han tillige dømt for at have kastet en mobiltelefon ind over hegnet til Vestre Fængsel samt for at besidde narkotika med henblik på videreoverdragelse. Han blev ved dommen betinget udvist med en prøvetid på 2 år. Desuden er han adskillige gange og senest i 2017, hvor han blev idømt en fællesstraf på fængsel i 6 måneder, dømt for at overtræde våbenlovgivningen ved ulovligt at besidde kniv mv. Inden han fyldte 18 år, blev han i 2010 idømt fængsel i 6 måneder, heraf 4 måneder betinget, for grov vold ved et overfald med bl.a. knivstik.

På baggrund af navnlig den aktuelle kriminalitet og den tidligere dom for en lignende overtrædelse af straffelovens § 192 a finder Højesteret, at der er betydelig risiko for, at T vil begå kriminalitet, herunder våbenkriminalitet under særdeles skærpende omstændigheder, i Danmark, hvis han ikke udvises.

T er født og opvokset i Danmark, hvor han har boet hele sit liv. Han har gennemført sin skolegang til og med 9. klasse. Han har kun i begrænset omfang haft lønnet beskæftigelse, men har ifølge egne oplysninger levet af kontanthjælp og hjælp fra sin familie. Efter sin løsladelse i januar 2021 har han været i arbejde og har i august 2021 påbegyndt en grunduddannelse inden for gastronomi. Han bor sammen med sin mor og søster, og hans øvrige familie bor også i Danmark. Han har en kæreste, som bor i Sverige. Han har ingen børn. Han taler og forstår tyrkisk, og han har holdt ferie i Tyrkiet omkring hvert andet år med ophold af indtil fire ugers varighed. Det fremgår af hans forklaring for landsretten, at han ikke ved, om hans farmor i Tyrkiet stadig lever. Han har ikke andre nære familiemedlemmer i Tyrkiet.

På den baggrund lægger Højesteret til grund, at Ts tilknytning til Danmark er meget stærkere end hans tilknytning til Tyrkiet. Han har dog ud over statsborgerskabet en vis tilknytning til Tyrkiet og vil ikke være uden forudsætninger for at begå sig der, hvis han udvises.

T blev ved dommen i 2013 som nævnt udvist betinget af Danmark og dermed advaret om, at fortsat kriminalitet kan føre til ubetinget udvisning.

Efter arten og grovheden af den begåede kriminalitet finder Højesteret efter en samlet vurdering, at de hensyn, der taler for udvisning af T, er så tungtvejende, at de har større vægt end de hensyn, som taler imod udvisning på baggrund af hans stærke tilknytning til Danmark. Det bemærkes, at hans familie og kæreste vil have mulighed for at opretholde kontakten med ham, herunder ved besøg i Tyrkiet og ved at kommunikere via telefon og internet.

Højesteret finder herefter, at udvisning ikke udgør et uproportionalt indgreb i strid med associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, eller artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Højesteret finder, at det ikke er i strid med de nævnte bestemmelser, at udvisningen sker med indrejseforbud for bestandig. Det er ved denne vurdering særligt indgået, at T i den aktuelle sag er idømt en længerevarende fængselsstraf efter at have begået alvorlig våbenkriminalitet under særdeles skærpende omstændigheder for anden gang, og at han tidligere i en tilsvarende

sag er advaret om, at fortsat kriminalitet kan føre til udvisning. Hertil kommer, at han ikke er uden tilknytning til Tyrkiet.

Konklusion

Efter det anførte finder Højesteret, at der ikke er grundlag for at fastslå, at udvisning af T med et indrejseforbud for bestandig vil være i strid med artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen eller artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.